

staven na roveň dítěti nedosáhnuvšímu 7 let, tedy osobě nedorostlé, a jest neschopen se zavazovati a vůbec ku právním činům. Žalovaná Marie K-ová nebyla sice dosud zbavena svéprávnosti řádným postupem podle řádu o zbavení svéprávnosti (cís. nař. ze dne 28. června 1916 čís. 207 ř. zák.), avšak byl jí pro tento spor podle § 8 c. s. ř. pro duševní chorobu zřízen opatrovník k činu, což bylo rekursním soudem potvrzeno a stalo se tudíž pravoplatným. Platí tedy Marie K-ová pro tento spor za osobu nesvéprávnou a neměl jí býti rozsudek pro zmeškání, adresovaný na jejího opatrovníka, doručen. Stalo-li se tak přes to, byla jí tímto nezákonným postupem odňata možnost jednati před soudem, doručení jí učiněné platí za neprovedené a zakládá zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s. Rozsudek, doručený Marii K-ové, nebyl straně žalované platně doručen a proto nepočala lhůta k odvolání běžeti ode dne doručení k jejím rukám, nýbrž ode dne, kdy se dostal skutečně do rukou opatrovníka V-a, dne 4. září 1931. Poněvadž odvolání bylo podáno 18. září 1931, tedy čtrnáctý den po té, bylo podáno včas a proto je odvolací soud neprávem odmítl, jako opožděné. Bylo proto zrušiti odmítací usnesení odvolacího soudu a naříditi mu, by odvolání po zákonu vyřídil.

Čís. 11773.

**Proti vrácení naturálního bytu nemůže jeho uživatel uplatňovati za-
držovací právo.**

Třebas byl statkový úředník propuštěn ze služby bezdůvodně, má podle § 32 zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák. jen nárok na úplatu a na náhradu škody, nikoliv však na pokračování ve služebním poměru, nanejvýš na další ponechání služebního bytu.

Vyhradil-li si Státní pozemkový úřad vliv na propouštění statkových zaměstnanců, záleží na tom, zda dá Státní pozemkový úřad dodatečně souhlas k propuštění zaměstnance čili nic. Neprojeví-li souhlas s propuštěním, jest na žalobci (zaměstnavateli), by prokázal, že propuštění zaměstnance bylo podle § 29 čís. 1 zák. odůvodněné. Výroku soudu, že tu takový důvod jest, musí se podrobiti i Státní pozemkový úřad a jeho případný nesouhlas nemůže zabrániti, by nebylo vyhověno nároku na vyklizení naturálního bytu.

Neudělí-li Státní pozemkový úřad souhlas ku propuštění zaměstnance, nemůže se žalobce dovolávat toho, že žalovaný vzal propuštění ze služeb na vědomí a zavázal se k vyklizení bytu.

(Rozh. ze dne 23. června 1932, R I 429/32.)

Majitel velkostatku domáhal se na žalovaném, svém bývalém vrchním lesním správci, vyklizení z naturálního bytu, tvrdě, že žalovaný byl ze služeb žalobcových propuštěn. Procesní soud prvního státního žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Důvody: První soud zamítl žalobu ze dvou důvodů, jednak proto, že žalobce neměl svolení Státního pozemkového úřadu v Praze ku propuštění žalovaného, jednak proto, že žalovaný měl nárok na ná-

hradu za setbu, obdělání a podle § 471 obč. zák. i nárok na náhradu za náklad, který na věc učinil, takže si může být zadržeti. První soud přehlíží, že žalobce ve sporu tvrdil, že žalovaný byl povinen naturální byt do 8. května 1931 vykliditi, že žalovanému k tomu byla z ochoty povolena lhůta do konce května 1931 a že žalovaný to vzal na vědomí, že se žalovaný zavázal, že vyklidí pro svého nástupce potřebnou část svého dosavadního bytu i dříve, a byl o této okolnosti nabídnut důkaz protokolem ze dne 22. dubna 1931, jakož i svědectvím inž. N-a. Podle tohoto tvrzení žalobce vzal prý žalovaný své propuštění ze služeb žalobce na vědomí a se zavázal k vyklizení bytu, o jehož vyklizení se nyní žaluje. Tato tvrzená okolnost jest pro řešení sporu rozhodná. Neboť, kdyby se prokázalo, že se strany o vyklizení bytu dohodly, nebylo by pro rozhodnutí sporu vůbec rozhodné, zda Státní pozemkový úřad ku propuštění žalovaného ze služeb žalobce dal souhlas, čili nic, a bylo by i nerozhodné, zda žalovaný učinil snad na byt náklad, pro který by mohl odevzdání bytu snad podle § 471 obč. zák. zadržovati; touto skutečností se soud první stolice vůbec nezabýval, okolnost ta zůstala v první stolici nerozřešena, ač ji odvolací soud považuje za závaznou pro rozhodnutí sporu a trpí proto řízení neúplností podle § 496 čís. 3 c. ř. s. Žalobce dále tvrdil, že podle úmluvy mezi ním a Státním pozemkovým úřadem v Praze nebylo zapotřebí svolení Státního pozemkového úřadu ku propuštění žalovaného z důvodu § 29 čís. 1 zákona o statkových úřednících, a nabízel o tom důkaz úmluvou; soud první stolice nepřipustil tento důkaz, ač i tato okolnost může býti pro rozhodnutí sporu důležitou, to proto, že se Státní pozemkový úřad ve svém sdělení ze dne 26. listopadu 1931 nezmiňuje o tom, zda žalobce mohl propustiti žalovaného ze svých služeb z důvodu § 29 čís. 1 zák. o statkových úřednících, a dovolává se jen zásad zákona náhradového, ač úmluvou stran mohly tyto zásady býti změněny, a měl proto tento důkaz jako důležitý býti připuštěn. Nebyla ve sporu ani řešena otázka, zda propuštění bylo podle § 29 čís. 1 cit. zákona odůvodněno a zda žalovaný byl právem propuštěn, ač podle § 32 cit. zák. jest tato okolnost velice důležitou, neboť pak by žalovaný neměl nárok na hodnotu služebního bytu. Neúplným jest řízení i proto, že nebyl připuštěn důkaz svědkem inž. N-em o tom, že žalovaný byl při konferencích opětovně na to upozorněn, že bez svolení lesního ředitelství nesmí žádné opravy dáti prováděti, a, kdyby přes to tak učinil, že všechny výlohy s tím spojené jdou na jeho účet a že žalovaný, pokud jde o zavedení elektrického osvětlení do myslivny a o vymalování deputátního bytu, výslovně prohlásil, že tyto výlohy, nebudou-li mu nahrazeny, hradí ze svého a že účty, které žalovaný ohledně elektrického osvětlení a vymalování deputátního bytu předložil, mu byly zaplacený, neboť pak by žalovaný neučinil náklad na věci, by mu byl nahrazen, nýbrž ve svém zájmu a nemohl by použití zadržovacího práva podle § 471 obč. zák., jež předpokládá, že jednal bezelstně, což by tu ovšem nebylo. Jelikož spor bez vyšetření těchto okolností nelze rozhodnouti a šetření to jest takové, že je může provést jen soud první stolice, rozhodl odvolací soud, jak uvedeno.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by nehledě k zrušovacímu důvodu, o žalobcovu odvolání znovu po zákonu jednal.

D ů v o d y:

Rekursu žalobcovu jest přiznati důvodnost. Opodstatněnost žalobního nároku jest závislá na rozřešení tří sporných otázek, a) zda příslušelo žalovanému v souzeném případě právo zadržovací podle § 471 obč. zák. proti odebrání bytu, b) zda bylo k platnému propuštění žalovaného žalobcem ze služby zapotřebí souhlasu Státního pozemkového úřadu, c) zda bylo třeba řešiti ve sporu otázku, zda propuštění žalovaného ze služby bylo podle § 29 čís. 1 zákona ze dne 13. ledna 1914 čís. 9 ř. zák. odůvodněno. K otázce a). Žalovaný nemůže se brániti proti žalobnímu nároku zadržovacím právem podle § 471 obč. zák., neboť není tu předpokladu tohoto práva. Zákon přiznává zadržovací právo jen bezelstnému držiteli (rozhodnutí čís. 9718 sb. n. s.), jímž však žalovaný nebyl, neboť, jak není sporné, věděl, že budova, v níž bydlí, je cizí, že náleží žalobci jako jeho zaměstnavateli. Nemůže-li se ani nájemce podle § 1109 obč. zák. brániti proti vrácení najaté věci právem zadržovacím, tím méně lze toto oprávnění přiznati žalovanému, jenž byl k žalobci jen v poměru služebním (srovn. rozhodnutí čís. 10349 sb. n. s.). Bylo proto zbytečné pro posouzení věci prováděti důkazy o tom, zda a jaké náklady žalovaný na věc vynaložil. Nebylo tudíž ani zapotřebí doplňovati řízení prvního soudu ve směru, stanoveném v napadeném usnesení.

Pokud jde o další dvě otázky jest věc posuzovati takto: Souhlasiti jest s odvolacím soudem, že jest pro posouzení věci zapotřebí zjistiti, jaká byla dohoda mezi žalobcem a Státním pozemkovým úřadem co do propuštění zaměstnanců na p.-ském polesí, zda si totiž Státní pozemkový úřad vyhradil vliv na toto propuštění, či nikoliv. To lze bezpečně usouditi jen z obsahu dohody, které se také obě strany dovolávají, ano se sdělení Státního pozemkového úřadu ze dne 26. listopadu 1931 o tom nezmiňuje a vyslovuje v posledním odstavci vpravdě jen právní názor Státního pozemkového úřadu jako jedné ze smluvních stran. Leč k tomu cíli nebylo třeba zrušovati rozsudek prvního soudu, náleželo naopak odvolacímu soudu, by si důkaz, jím postrádaný, opatřil sám a vyžádal si řečenou dohodu. Ukáže-li se z obsahu dohody, že si Státní pozemkový úřad nevyhradil vliv na propuštění zaměstnanců na p.-ském polesí zaměstnaných, odpadne i nutnost zkoumati, zda se stalo propuštění žalovaného ze služby důvodně či bezdůvodně. Neboť, i kdyby byl žalovaný propuštěn ze služby bezdůvodně, má jako statkový zaměstnanec podle § 32 zákona ze dne 13. ledna 1914 čís. 9 ř. zák. jen nárok na úplatu a na náhradu škody, nikoliv však na pokračování ve služebním poměru, nanejmé pak na další ponechání služebního bytu (rozh. čís. 3071 sb. n. s. a j.). V tomto případě bude pak věc ihned zralá k rozhodnutí. Ukáže-li se však, že si Státní pozemkový úřad vyhradil vliv na propouštění řečených zaměstnanců, bude na odvolacím soudu, by si vyžádal od Státního pozemkového úřadu vyjádření o tom, zda souhlasí, či nesouhlasí dodatečně s tím, že byl žalovaný propuštěn žalobcem ze služby. Udělí-li Státní pozemkový úřad dodatečně souhlas k propuštění žalovaného ze služby žalobcovy, bude tím založena i oprávněnost žalobního nároku, neboť udělením souhlasu pozbývají významu i další námitky žalovaného, vzhledem k tomu, jak jest podle hořejší úvahy rozuměti ustanovení § 32 zákona čís. 9 z roku 1914 ř. zák. Pakli však Státní pozemkový úřad ne-

udělí souhlas k propuštění žalovaného ze služby, utváří se věc po právní stránce jinak. Předem jest podotknouti, že v případě tom nemůže se žalobce vůbec dovolávat toho, že žalovaný vzal své propuštění ze služeb na vědomí a zavázal se k vyklizení bytu. Okolnost ta, i kdyby byla pravdivá, nemohla by na věci nic změnit, neboť jí nebyl odstraněn vliv a právo Státního pozemkového úřadu nabyté dohodou a šlo by tak jen o obcházení tohoto vlivu, což nelze připustiti. Není proto ani řízení prvního soudu neúplným, jak se mylně domnívá odvolací soud, proto, že nebyla prvním soudem okolnost ta zjišťována, a nebylo ani třeba z důvodu toho zrušiti rozsudek prvního soudu. Nelze tudíž po té stránce souhlasiti s odvolacím soudem. Naproti tomu bude však nutným, neprojeví-li Státní pozemkový úřad souhlas s propuštěním žalovaného ze služby, zabývatí se otázkou, zda byl žalovaný propuštěn ze služeb důvodně či bezdůvodně. Výhrada vlivu Státnímu pozemkovému úřadu na propuštění žalovaného ze služby značila odchýlení se od ustanovení § 32 uvedeného zákona potud, že náleží žalobci, nedá-li Státní pozemkový úřad souhlas k propuštění, by prokázal, že propuštění žalovaného ze služeb bylo podle § 29 čís. 1 uvedeného zákona odůvodněným. Jen tehdy byl by pak oprávněným žalobní nárok. Řešiti otázku, zda byl důvod k propuštění žalovaného podle § 29 čís. 1 uvedeného zákona přísluší soudu. Jeho výroku, že důvod ten tu jest, musí se podrobiti i Státní pozemkový úřad a jeho případný nesouhlas nemůže pak ani zabrániti, by bylo vyhověno žalobnímu nároku. Nastane-li však ve sporu případ, že bude nutné, řešiti otázku, zda je tu důležitý důvod k propuštění žalovaného ze služby podle § 29 čís. 1 uvedeného zákona, jak jej žalobce uplatňuje, musí býti ponecháno odvolacímu soudu, by uvážil, jak hodlá v tom směru postupovati podle § 496 poslední odstavec c. ř. s. Za dosavadního stavu věci bylo však zrušení rozsudku prvního soudu předčasné.

Čís. 11774.

Dokud neuplynula lhůta k rekursu, lze námitky proti povolení exekuce uplatniti i rekusem. Volil-li dlužník, ač mohl podati rekurs, cestu sporu, jest k tomu přihlížeti při rozhodování o nákladech sporu.

Rekursu nelze použiti, odvolává-li se postižená strana na nové okolnosti, o nichž první soud nemohl věděti.

Závadu v doručení exekučního titulu zřejmou ze spisů lze uplatniti rekusem, třebaže exekuce nebyla povolena procesním soudem, nýbrž exekučním soudem podle § 4, druhý odstavec, ex. ř.

(Rozh. ze dne 23. června 1932, R I 468/32.)

Na základě směnečných platebních příkazů opatřených doložkou vykonatelnosti navrhl vymáhající věřitel u exekučního soudu povolení exekuce na movitosti proti dlužnici Růženě P-ové. Při exekučním zájmu bylo dlužnici doručeno usnesení exekučního soudu o povolení exekuce. Růžena P-ová namítla v rekursu, že jí směnečné platební příkazy, tvořící exekuční titul, nebyly doručeny. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvod y: Směnečné platební příkazy nebyly žalované Rů-